

Avaldatud eesti keeles: juuni 2016
Jõustunud Eesti standardina: detsember 2011
Muudatus A1 jõustunud eesti standardina: juuni 2016

PLASTID**Tähised ja terminilühendid****Osa 1: Põhipolümeerid ja nende eritunnused****Plastics****Symbols and abbreviated terms****Part 1: Basic polymers and their special characteristics
(ISO 1043-1:2011 + ISO 1043-1:2011/Amd 1:2016)**

EESTI STANDARDI EESSÕNA

See Eesti standard on

- Euroopa standardi EN ISO 1043-1:2011 ja selle muudatuse A1:2016 ingliskeelsete tekstide sisu poolest identne konsolideeritud tõlge eesti keelde ja sellel on sama staatus mis jõustumisteate meetodil vastuvõetud originaalversioonidel. Tõlgenduserimeelsuste korral tuleb lähtuda ametlikes keeltes avaldatud tekstidest;
- jõustunud Eesti standardina inglise keeles detsembris 2011;
- eesti keeles avaldatud sellekohase teate ilmumisega EVS Teataja 2016. aasta juunikuu numbris.

Standardi on tõlkinud Marjan Tarkus. Standardi tõlkimist on korraldanud Eesti Standardikeskus ning rahastanud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium.

Standardimuudatuse tõlkimist on korraldanud Eesti Standardikeskus.

Sellesse standardisse on muudatus A1 sisse viidud ja tehtud muudatused tähistatud sümbolitega **A1** **A1**.

Euroopa standardimisorganisatsioonid on teinud Euroopa standardi EN ISO 1043-1:2011 rahvuslikele liikmetele kättesaadavaks 15.11.2011, muudatuse A1 27.04.2016.

Date of Availability of the European Standard EN ISO 1043-1:2011 is 15.11.2011 and the Date of Availability of Amendment A1 is 27.04.2016.

See standard on Euroopa standardi EN ISO 1043-1:2011 ja selle muudatuse A1:2016 eestikeelne [et] konsolideeritud versioon. Teksti tõlke on avaldanud Eesti Standardikeskus ja sellel on sama staatus ametlike keelte versioonidega.

This standard is the Estonian [et] consolidated version of the European Standard EN ISO 1043-1:2011 and its Amendment A1:2006. It was translated by the Estonian Centre for Standardisation. It has the same status as the official versions.

Tagasisidet standardi sisu kohta on võimalik edastada, kasutades EVS-i veebilehel asuvat tagasiside vormi või saates e-kirja meiliaadressile standardiosakond@evs.ee.

ICS 83.080.01

Standardite reprodutseerimise ja levitamise õigus kuulub Eesti Standardikeskusele

Andmete paljundamine, taastekitamine, kopeerimine, salvestamine elektroonsesse süsteemi või edastamine ükskõik millises vormis või millisel teel ilma Eesti Standardikeskuse kirjaliku loata on keelatud.

Kui Teil on küsimusi standardite autorikaitse kohta, võtke palun ühendust Eesti Standardikeskusega:

Aru 10, 10317 Tallinn, Eesti; koduleht www.evs.ee; telefon 605 5050; e-post info@evs.ee

English Version

**Plastics - Symbols and abbreviated terms - Part 1: Basic
polymers and their special characteristics
(ISO 1043-1:2011 + ISO 1043-1:2011/Amd 1:2016)**

Plastiques - Symboles et termes abrégés - Partie 1:
Polymères de base et leurs caractéristiques spéciales
(ISO 1043-1:2011 + ISO 1043-1:2011/Amd 1:2016)

Kunststoffe - Kennbuchstaben und Kurzzeichen - Teil 1:
Basis-Polymere und ihre besonderen Eigenschaften
(ISO 1043-1:2011 + ISO 1043-1:2011/Amd 1:2016)

This European Standard was approved by CEN on 12 November 2011. Amendment A1 was approved by CEN on 11 January 2016.

CEN members are bound to comply with the CEN/CENELEC Internal Regulations which stipulate the conditions for giving this European Standard and its amendment the status of a national standard without any alteration. Up-to-date lists and bibliographical references concerning such national standards may be obtained on application to the CEN-CENELEC Management Centre or to any CEN member.

This European Standard and its Amendment exist in three official versions (English, French, German). A version in any other language made by translation under the responsibility of a CEN member into its own language and notified to the CEN-CENELEC Management Centre has the same status as the official versions.

CEN members are the national standards bodies of Austria, Belgium, Bulgaria, Croatia, Cyprus, Czech Republic, Denmark, Estonia, Finland, Former Yugoslav Republic of Macedonia, France, Germany, Greece, Hungary, Iceland, Ireland, Italy, Latvia, Lithuania, Luxembourg, Malta, Netherlands, Norway, Poland, Portugal, Romania, Slovakia, Slovenia, Spain, Sweden, Switzerland, Turkey and United Kingdom.

EUROPEAN COMMITTEE FOR STANDARDIZATION
COMITÉ EUROPÉEN DE NORMALISATION
EUROPÄISCHES KOMITEE FÜR NORMUNG

CEN-CENELEC Management Centre: Avenue Marnix 17, B-1000 Brussels

SISUKORD

EESSÕNA.....	3
▣ ^{A1} MUUDATUSE A1 EESSÕNA	3
1 KÄSITLUSALA	4
2 NORMIVIITED	4
3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED	4
4 SÜMBOLITE JA TERMINILÜHENDITE KASUTAMINE.....	4
5 TERMINILÜHENDID HOMOPOLÜMEERIDE, KOPOLÜMEERIDE JA NATURAALSETE POLÜMEERIDE JAOKS.....	5
6 SÜMBOLID ERITUNNUSTE TÄHISTAMISEKS.....	8
7 TAASKASUTATAVATE PLASTIDE SÜMBOL.....	9
8 SÜMBOLI KASUTAMISE NÄIDE.....	10
Lisa A (teatmelisa) Juhend uute terminilühendite moodustamiseks põhipolümeeride, polümeerisegude ja nendega seotud terminite jaoks	11
Lisa B (teatmelisa) Loend sümbolitest, mida kasutatakse terminilühendites.....	13
Lisa C (teatmelisa) Terminilühendite klassifikatsioon liigi järgi grupeeritud polümeeridele.....	16
Kirjandus.....	19

EESSÕNA

Dokumendi (EN ISO 1043-1:2011) on koostanud tehniline komitee ISO/TC 61 „Plastics“ koostöös tehnilise komiteega CEN/TC 249 „Plastics“, mille sekretariaati haldab NBN.

Euroopa standardile tuleb anda rahvusliku standardi staatus kas identse tõlke avaldamisega või jõustumisteatega hiljemalt 2012. a maiks ja sellega vastuolus olevad rahvuslikud standardid peavad olema kehtetuks tunnistatud hiljemalt 2012. a maiks.

Tuleb pöörata tähelepanu võimalusele, et standardi mõni osa võib olla patendiõiguse subjekt. CEN-i [ja/või CENELEC-i] ei saa pidada vastutavaks sellis(t)e patendiõigus(t)e väljaselgitamise eest.

See document asendab standardit EN ISO 1043-1:2001.

CEN-i/CENELEC-i sisereeglite järgi peavad Euroopa standardi kasutusele võtma järgmiste riikide rahvuslikud standardimisorganisatsioonid: Austria, Belgia, Bulgaaria, Eesti, Hispaania, Holland, Horvaatia, Iirimaa, Island, Itaalia, Kreeka, Küpros, Leedu, Luksemburg, Läti, Malta, Norra, Poola, Portugal, Prantsusmaa, Rootsi, Rumeenia, Saksamaa, Slovakkia, Sloveenia, Soome, Šveits, Taani, Tšehhi Vabariik, Ungari ja Ühendkuningriik.

Jõustumisteade

CEN on standardi ISO 1043-1:2011 teksti ilma ühegi muutuseta üle võtnud standardina EN ISO 1043-1:2011.

A1 MUUDATUSE A1 EESSÕNA

Dokumendi (EN ISO 1043-1:2011/A1:2016) on koostanud tehniline komitee ISO/TC 61 „Plastics“ koostöös tehnilise komiteega CEN/TC 249 „Plastics“, mille sekretariaati haldab NBN.

Euroopa standardi EN ISO 1043-1:2011 muudatusele tuleb anda rahvusliku standardi staatus kas identse tõlke avaldamisega või jõustumisteatega hiljemalt 2016. a oktoobriks ja sellega vastuolus olevad rahvuslikud standardid peavad olema kehtetuks tunnistatud hiljemalt 2016. a oktoobriks.

Tuleb pöörata tähelepanu võimalusele, et standardi mõni osa võib olla patendiõiguse subjekt. CEN [ja/või CENELEC] ei vastuta sellis(t)e patendiõigus(t)e väljaselgitamise eest.

CEN-i/CENELEC-i sisereeglite järgi peavad Euroopa standardi kasutusele võtma järgmiste riikide rahvuslikud standardimisorganisatsioonid: Austria, Belgia, Bulgaaria, Eesti, endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik, Hispaania, Holland, Horvaatia, Iirimaa, Island, Itaalia, Kreeka, Küpros, Leedu, Luksemburg, Läti, Malta, Norra, Poola, Portugal, Prantsusmaa, Rootsi, Rumeenia, Saksamaa, Slovakkia, Sloveenia, Soome, Šveits, Taani, Tšehhi Vabariik, Türgi, Ungari ja Ühendkuningriik

Jõustumisteade

CEN on muudatuse ISO 1043-1:2011/Amd 1:2016 teksti muutmata kujul üle võtnud muudatusena EN ISO 1043-1:2011/A1:2016. **A1**

1 KÄSITLUSALA

See standardi ISO 1043 osa spetsifitseerib plastides kasutatavate põhipolümeeride terminilühendid, nende terminite osade ja plastide eritunnuste sümbolid. See sisaldab vaid neid terminilühendeid, mille kasutamine on praktiliselt juurdunud, ning selle eesmärk on tagada, et iga plasti kohta oleks kasutusel vaid üks terminilühend ja iga terminilühend oleks tõlgendatud vaid ühel viisil.

MÄRKUS 1 Täiteainete ja armeerivate materjalide sümbolite ja lühendite kohta vaata standardit ISO 1043-2, plastifikaatorite puhul standardit ISO 1043-3 ja leegiaeglustite puhul standardit ISO 1043-4. Kummi ja lateksi nomenklatuur on toodud standardis ISO 1629. Termoplastsete elastomeeride nomenklatuur on toodud standardis ISO 18064.

MÄRKUS 2 Juhend uute terminilühendite loomiseks on toodud lisas A ja lisas B on toodud plastide terminite osade sümbolid, mida on kasutatud plastide terminilühendite moodustamiseks.

MÄRKUS 3 Terminilühendite klassifikatsioon liigi järgi grupeeritud polümeeridele on toodud lisas C.

2 NORMIVIITED

Alljärgnevalt nimetatud dokumendid on vajalikud selle standardi rakendamiseks. Dateeritud viidete korral kehtib üksnes viidatud väljaanne. Dateerimata viidete korral kehtib viidatud dokumendi uusim väljaanne koos võimalike muudatustega.

ISO 472. Plastics — Vocabulary

3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED

Standardi rakendamisel kasutatakse standardis ISO 472 ning alljärgnevalt esitatud termineid ja määratlusi.

3.1

lühendid (*abbreviated term*)

terminid, mis tekivad termini mingi osa väljajätmisel, jättes mõiste siiski samaks

4 SÜMBOLITE JA TERMINILÜHENDITE KASUTAMINE

4.1 Homopolümeeride, kopolümeeride ja naturaalsete polümeeride terminilühendid on toodud peatükis 5, eritunnuste sümbolid peatükis 6, ümbertöödeldud plastide sümbolid peatükis 7 ja näited sümbolite kasutuse kohta peatükis 8.

4.2 Tegemaks vahet plastmaterjali peamistel molekulaarsetel tunnusjoontel on välja toodud lisasümbolid koos kasutusjuhendiga. Segaduse vältimiseks tuleks vältida sümboleid, mis kirjeldavad vaid subjektiivselt määratavaid plasti omadusi.

4.3 Peamiselt kasutatakse terminilühendeid erinevates kirjalikes väljaannetes keemiliste nimede lihtsaks, mugavaks käsitlemiseks. Terminilühendid hõlbustavad materjali ja toote põhipolümeeri kindlaksmääramist, nt ABS valumaterjal, PA kile, PE lehtmaterjal ja PVC toru.

4.4 Terminilühendite ja sümbolite jaoks tuleb kasutada vaid suurtähti.

4.5 Tekstis esmakordselt esinev terminilühend tuleb välja tuua sulgudes ja sellele peab eelnema täielikult väljakirjutatud termin.